

Toklász

KUSTOS JÚLIA

rossz. Eddigre én már kifáradok. Viola tigrisből kismacskává szelődül és a keresztülharapott artériámat dagasztja. Ha véletlenül megjegyzem, hogy ez fáj, belém mélyesztli apró, kellemetlen körmeit.

Nem volt lehetőségem magamtól elgondolkodni a személyiségfejlődésén, tekintve, hogy ő maga szinte képtelen volt másról beszélni. Ahogy könnyült a lelke a beszédől, úgy súlyosodott az enyém. Az anyja így, az apja úgy. De főleg az apja úgy. Katowicében már egy többször körbejárt probléma volt terítéken. Nem látom, milyen rossz neki. Legyen vége, mert így megbolondulunk. Nem érhetem ezt, nem érhetem azt. Én csak vonatra szállok, amikor kedvem tartja.

Nem tudtam nem arra a következtetésre jutni, hogy fogva tartja magát kényszerképzeteivel. Jelnek vesz mindent, ami elsöre talán apróságnak tűnik, hogy a későbbiekben felnagyíthassa majd, amikor a várva várt katasztrófája bekövetkezik. Emlékezni akar minden örömré, ami éri, hogy később utolsó örömként hivatkozhasson rájuk. Attól fél, hogy ha majd nem fél, megtörténik a baj. A nyugalom: gyanús rés a védelmi hálón. Egészen kiskorától hibátlan volt az emlékezete, szorongatottsága pedig részletgazdaggá varázsolta a képeket.

Marek halálát öt évvel korábról kezdte el mesélni nekem. *Ezt csak azért mondom el, mert fontos tudni a későbbiekhez.* Viola Zelenska: a mindentudó narrátor. Amit nem tudott, hát elfedte meggyőző sejtéseivel, vagy elegánsan kikerülte.

Éjszaka, Prága külvárosa, novemberi hideg, a szállásunk egy apartman. Az álmamon még ott fénylik a nyálam. Viola kliséket játszik ki: még meztelen, az ágy-

ban gyújt rá. Ki kell, hogy nyissam az ablakot, és ez legalább annyira bántja őt, mint engem a viselkedése: ez a nagyvilági nő, a végzet asszonya. Az arca vég nélkül füstölög, ahogy tagolja mondatait. Az, hogy engem egyáltalán nem érdekel az ikerbátyjának a halála, nem is merül fel benne, és ha ezt szóvá tenném, be kéne ismernem, hogy bizony kérem, itt van egy vonal. Kapcsolatunk és bizalmunk nem határtalan.

Az emberek szeretnek magukról fejlődésük tükrében gondolkodni. Én is ezt teszem. A fejemben felsziccelek egy diagramot arról, hogy bizonyos érettség alatt a tragikum mennyire dominál egy történetben, szemben a részletekkel való pepecseléssel. Violánál nyolcvanhúsz az arány. Ezzel szemben az én történeteimben ötven-ötven. Szinte elérzékenyülök saját tisztánlátásomon: no-csak, milyen jól állok, és még hova fejlődhetek. De hát Viola – Viola hogy keresi az átjárhatóságot ennek a tragédiának a csomópontjai közt.

Pedig mennyivel szebben tud olyanról mesélni, aminek még nem tapogatta ki a hatásosságát. Például arról, hogy kiskorában évekig balettozott, mert egy előadás után megkereste az egyik táncos, Katerina, hogy szeretne órákat tartani neki. Ingyen. Nem indokolta meg, hogy miért. Viola évekkel később már sejtette, hogy egy elhajtott gyerek lehet a háttérben, és pont, mivel nem a saját tragédiáját mondja el, olyan jól mesél, hogy a hideg végigfut a hátamon, amikor egy próbáról idéz. Engem néz, érted, és azt mondja, plié, hajlít, egy és kettő, csodálatos, Eszterem.

Többet enged át Violából ez a történet, mint a felhám vakargatása, a megtalált és összepiszkított testről, a habos, acetonos nyálról, a hetekig nem alvásról, a temetésről. Szenvtelenül, tettetve hallgatom őt. Mikor már nem cigizik, az ölembe vonom a fejét és simogatom. Ne lássa az arcom, hiszen nincs rajta semmi abból, amit most ő vár. Már majdnem megfagyunk, de nem kelhetnek fel becsukni az ablakot. Akkor tudná, hogy már rég csak az elhűlő testeinkre tudok gondolni.

A baj legszembeötlőbb jele, hogy neki fel sem tűnik közönyöm. Megszokta; nem beszélék. Egymásba forrunk, mint egy bőr alatt duzzadó, kiutat nem találó toklász és egy ostoba, szaladgáló kutya. Egyik se tudja, mi történik. Az egyik megbújik a melegben, míg a másik tehetetlenül hordozza. Ki a gazda, hogy véget vethet ennek? ❀

FOTÓ:
BOKOR KRISZTIÁN

NÉVJEGY

Kustos Júlia 1996-ban született Szombathelyen. Író, költő, kritikus. Prózái és versei megjelentek az Élet és Irodalom, az Alföld, a Hévíz, a Helikon hasábjain, kritikái rendszeresen olvashatók a Műút és az Új Forrás című irodalmi lapokban. Az ELTE BTK hallgatója, 2018-ban Móricz-ösztöndíjban részesült. Jelenleg első verseskötetén és első regényén dolgozik.

Valószínűleg én szerettem bele hamarabb. A jelenléte tetszett meg – hogy mint egy matrica, rám tapadt, annyira közel és hirtelen, hogy mielőtt még igazán megnézhettem volna, már magamon éreztem. Pedig szerinte ő nem hogy ártatlan volt, de gyanútlan is, és passzív. Ő csak véletlenül. Ő nem akarta. Sokszor mondhatta el ezt magának, hogy el is higgye. Sokszor mondta nekem is, hogy megmásítsa, amit magunkról tudunk. És ha éppenséggel nem tudtunk volna magunkról annyi mindent, talán el is hiszem neki, hogy a ténnyel, hogy három évvel idősebb vagyok, lesbikussá tettem őt. A fejében versenyt futottam érte egy akármilyen Filippel meg Matejjel, és a célszalag – a melle, a combján a bőr – éppenséggel az én köldökömhöz ért előbb. De csak hajszál híján.

Hogy Viola még éretlen, nem tudtam a kezdetekor. Volt egy ügyes érzéke ahhoz, hogy kihallja, amit mondani kell, tenni, szavakkal vagy szavak nélkül reagálni, így aztán hónapokba telt, amíg a konfliktusokból számomra is kirajzolódott az elképzelése rólunk. Én: a konkviszádor. Ő: az igába hajtott.

Viola, ha ideges, megfemesedik a hangja. Se feljebb, se lejjebb nem csúszik, hanem éles lesz. Legutóbb a katowicei pályaudvar előtt. Hálóba akadt hallá váltózott. A dühe a torkánál ragadja meg, fojtogatni kezdi, és egy régi beidegződés szerint Viola az életéért kezd el kapálózni. Nem tudja, mennyi ideje próbál kiszabadulni. Nem tudja, mennyi ideje van még hátra. Egyszer-egyszer megáll elcsodálkozni a víz felett, a kilátáson – aztán mégis folytatja inkább tovább, hamar elfelejti, hogy addig is kapott levegőt.

Két stratégiája van arra, hogy mattot adjon. Egyik, hogy megvetően, és csendben szid. Szentségel, sziszeg, mint egy kígyó. Te átkozott, basszad meg. Provokál, és ha belelépek a csapdájába, és felemelem a hangom, azt mondja, semmi szükség, hogy mindenki lássa és hallja, hogy vitatkozunk, ne rendezek jelenetet. A felszegett fejét és a pökhendi orrát ilyenkor egy mozdulattal verném bele a falba. Persze nem lehet előre kiszámítani, hogy ezt a taktikát követi-e, vagy a szöges ellentétét, amikor kiabál, és ha csitítani kezdem, még élesebben rám ripakodik, hogy persze, engem mindig csak az érdekel, ki hogyan lát minket. Két dolog állandó: az undor és a didaktika. Viola nem táncol, hanem tornázik az idegeimen. Azt akarja, hogy szembeszegüljek vele, de csak azért, hogy belém fojtja a szót. Azt akarja, hogy meghallgassam, de ne tegyek semmit. Folytatódjon a feszültség heteken át.

Miután megkérdőjelezhetetlenül leteremt, hozzám bújik, két kis karjával a nyakamba csimpaszkodik, és az undorral teli hangját lenyelve azt szütyögi: bocssáss meg. Ez a második felvonás első színe. Ilyenkor gyengédséget és pátyolgatást keresve újra elmondja, neki mi a